

گزارش «توسعه ایرانی» از دلایل و پیامدهای ورود ترکیه به کارزار لیبی

اشتباه استراتژیک آنکارا

فرشاد گلزاری

که به نقشه لیبی نگاه می کنید ظرف چند ثانیه به این نتیجه می رسید که آنچه به عنوان طرای سیاه یا همان نفت مورد توجه دول غربی و منطقه ای است، تماماً در شمال این کشور نهفته است. لیبی از غرب با الجزایر و تونس همسایه است و در جنوب آن چاد و نیجر قرار دارد. شرق لیبی توسط مصر احاطه شده و جنوب شرقی این کشور با سودان همسایه است؛ اما آنچه برای تحلیل اوضاع لیبی مهم است و به نوعی دلیل اصلی حضور کشورهای منطقه و فرامتنطقه به حساب می آید، موقعیت شمال لیبی است.

شمال لیبی چه خبر است؟

اگر نگاهی به نوار شمالی لیبی بیندازیم به خوبی می بینیم که قدرت سیاسی پس از سقوط قذافی تماماً در این ناحیه از کشور انباشت شده است؛ چرا که طرابلس در غربی ترین نقطه از ناحیه شمالی لیبی قرار دارد و پس از آن به ترتیب مصرانه، سرت، بنغازی، الیضا و درنه قرار دارد که پس از آن طبرق (به عنوان مقر ارتش ملی لیبی به فرماندهی خلیفه حفر) شرقی ترین استان لیبی در ناحیه شمالی این کشور به حساب می آید. این ترکیب (از شمال غرب تا شمال شرق لیبی) به خوبی نشان می دهد که تمام این مناطق

به سواحل لیبی دسترسی مستقیم دارند و این دقیقاً همان موضوعی است که باعث شده امروزه شاهد روپارویی و برخورد کشورهای منطقه ای و فرامتنطقه ای در ناحیه شمال لیبی باشیم؛ چرا که تمام منابع نفت این کشور در همین منطقه انباشت شده که آنجا را به یک منطقه بسیار مهم و استراتژیک تبدیل کرده است. در این میان باید کمی به عقب برگردیم و به زمانی رجوع کنیم که دولت وفاق ملی لیبی به رهبری فائز السراج در طرابلس به روی کار آمد. در آن موقع دقیقاً در شرق لیبی و قرینة طرابلس ژنرال خلیفه حفر با پشتیبانی دولت پارلمان محلی دولت طبرق و حمایت ایالات متحده وارد میدان تحولات لیبی شد. این قرینه سازی کاملاً حساس شده انجام شده بود؛ چرا که علاوه بر واشنگتن، سعودی ها، اماراتی ها و حتی مصری ها به خوبی می دانستند که قرار است یک دولت اسلام گرا با درون مایه ایدئولوژی اخوان المسلمین روی کار بیاید و همین موضوع ریاض، ابوظبی و قاهره (به عنوان ذی نفوذهای اصلی اسلام گرای در کشورهای آفریقایی و مدعیان اسلام گرای سلفی و وهابی) را نگران کرده بود.

نگران کرده بود. بخش دیگری از بازیگران فعال در این میان ایالات متحده به خوبی

در مناطق شمال لیبی را اروپایی ها تشکیل می دهند. ایتالیایه به عنوان اولین کشور اروپایی که مرزهای بسیار نزدیک دریایی لیبی دارد، از وضعیت فعلی لیبی نگران است. بخش اعظم این نگرانی به موج جدید پناهجویانی مربوط است که بدون شک با بالا گرفتن تنش میان خلیفه حفر و دولت وفاق ملی مجبور به مهاجرت خواهند بود و نزدیک ترین نقطه برای مهاجرت آنها، پالمو و کاتانیا در جنوب ایتالیا خواهد بود. علاوه بر این موضوع باید بدانیم که ایتالیا و فرانسه به عنوان بازیگران سنتی لیبی به شمار می آیند و عضویت هر دو آنها در ناتو و شرکت آنها با این عنوان در تحولات لیبی موضوعی است که آنها را به سهم خواهی وادار می کند.

ترکیه در کجای مدار لیبی قرار دارد؟

در این مسیر اما قطر و ترکیه هم از روز اول که دولت وفاق ملی در لیبی بر سر کار آمد اوضاع را دقیقه به دقیقه رصد می کردند و تا به امروز هم این وضعیت ادامه دارد. اینکه دیده می شود اردوغان و تیمش این روزها به دنبال اعزام نیرو به لیبی است و پارلمان این کشور قرار است پنجشنبه هفته جاری لایحه اعزام نیرو به لیبی را به رای بگذارند تا حدودی ریشه ایدئولوژیک دارد؛ چرا که اردوغان به دنبال گسترش تفکر اخوانی و حمایت از تشکیلات

اخوان المسلمین است تا در وهله اول رهبری عنوان مسلمانان جهان را به نفع خود مصادره کند و در وهله دوم عربستان سعودی و همراهان آن را در این مسیر به چالش بکشد. این در حالیست که احمد المسماری (سخنگوی نیروهای تحت امر حفر، موسوم به ارتش ملی لیبی روز گذشته (شنبه) اعلام کرد نیروهای ارتش ملی لیبی تنها ۳۰۰ متر با محله های اصلی شهر طرابلس فاصله دارند و تاکید کرد که هیچ طرفی نمی تواند پیشروی نیروهای حفر و موفقیت های بزرگ آنها را در این عملیات تکذیب کند.

در مقابل اپوزیسیون ترکیه با تصمیم آنکارا برای اعزام نیرو به لیبی در حمایت از دولت وفاق لیبی مخالفت کرده و فعالیت نظامی فرامرز ترکیه را یک فاجعه و اشتباه استراتژیک حزب

اردوغان به دنبال گسترش تفکر اخوانی و حمایت از تشکیلات اخوان المسلمین است تا در وهله اول رهبری عنوان مسلمانان جهان را به نفع خود مصادره کند و در وهله دوم عربستان سعودی و همراهان آن را در این مسیر به چالش بکشد

عدالت و توسعه این کشور خواند. این موضع کاملاً نشان می دهد که اردوغان در مورد اعزام نیرو به لیبی به رغم سخنانی که ارائه می دهد بسیار تنها است و حتی احتمال دارد درگیری داخلی در این برهه برای او از سویی مخالفانش به وجود بیاید. این در حالیست که کرملین روز گذشته اعلام کرد، ولادیمیر پوتین، رئیس جمهوری روسیه، و جوزپه کونته، نخست وزیر ایتالیا، در مورد پرونده لیبی گفت و گوی تلفنی داشته اند. بنابر گزارش رویترز، روسیه و ایتالیا بر حل و فصل بحران لیبی به صورت صلح آمیز تاکید کرده اند و این دقیقاً نشان می دهد که ترکیه به رغم هماهنگی و همکاری هایی که با روسیه در سوریه داشته است، در مورد لیبی اختلاف های زیادی با مسکو خواهد داشت.

به موازات این تحولات، شبکه سی.ان.ان عربی گزارش داد، دیده بان حقوق بشر سوریه که دفتر آن در لندن است، فاش کرد که گروه های مسلح سوری وابسته به ترکیه، مراکز را برای ثبت نام و انتقال افراد مسلح داوطلب به (سخنگوی نیروهای تحت امر حفر، موسوم به ارتش ملی لیبی روز گذشته (شنبه) اعلام کرد نیروهای ارتش ملی لیبی تنها ۳۰۰ متر با محله های اصلی شهر طرابلس فاصله دارند و تاکید کرد که هیچ طرفی نمی تواند پیشروی نیروهای حفر و موفقیت های بزرگ آنها را در این عملیات تکذیب کند.

در مقابل اپوزیسیون ترکیه با تصمیم آنکارا برای اعزام نیرو به لیبی در حمایت از دولت وفاق لیبی مخالفت کرده و فعالیت نظامی فرامرز ترکیه را یک فاجعه و اشتباه استراتژیک حزب

جهان نما

اعتراض ژاپنی ها علیه اعزام نیروی دفاع از خود به خاور میانه

انتخاب آزاد دهند!

خبرگزاری کیودو گزارش کرد شماری از مردم ژاپن با تجمع در مقابل دفتر نخست وزیر در توکیو علیه برنامه دولت برای اعزام نیروی دفاع از خود به خاور میانه اعتراض کردند. این خبرگزاری روز گذشته (شنبه) نوشت معترضان با در دست داشتن پارچه نوشته ها و پلاکاردهایی، خواستار لغو مصوبه دولت برای اعزام نیروهای دفاع از خود به منطقه خلیج عمان و تنگه باب المندب بودند. پیش از این نیز آخرین نظرسنجی های صورت گرفته نشان می داد که بیش از نیمی از شهروندان ژاپنی، مخالف طرح اعزام نظامیان کشورشان به خاور میانه هستند. یک نظرسنجی که کیودو آن را منتشر کرده بود نشان می داد ۵۱.۵ درصد از ژاپنی ها مخالف طرح های دولت توکیو برای شرکت در ائتلاف های دریایی بین المللی در خلیج فارس هستند. این اعتراض ها در حالی انجام می شود که هیئت دولت ژاپن در روز پیش (جمعه) اعزام نیرو به خاور میانه و دریای عمان را تایید کرده است. دبیر هیئت دولت ژاپن گفته است که اعضای کابینه در جلسه روز جمعه خود تصمیم گرفتند که اوایل سال آینده، ناو جنگی و هواپیماهای گشتی ارتش این کشور به منظور حفاظت از آزادی کشتیرانی به منطقه دریای عمان اعزام شود. قانون اساسی ژاپن بر خودداری این کشور در مشارکت در عملیات نظامی در خارج تاکید دارد و اعزام واحدهای ارتش به خارج از مرز موضوعی حساس در این کشور تلقی می شود. بر اساس طرح دولت ژاپن یک ناوشکن حامل بالگرد، یک هواپیماهای گشت زنی و همچنین حدود ۲۵۰ پرسنل نیروی دفاع از خود نیروی دریایی ژاپن برای یک ماموریت یک ساله با هدف «بررسی و تحقیق» به منطقه اعزام می شوند که نیازی به تصویب مجلس ندارد. منابع رسمی به خبرگزاری کیودو گفته اند دولت در نظر دارد این نیروها را در نیمه دوم ژانویه سال ۲۰۲۰ میلادی پس از حدود یک ماه آموزش به منطقه اعزام کند. کیودو می گوید مناطق محل انجام این ماموریت محدود به خلیج عمان، بخش شمالی دریای عرب و تنگه باب المندب است که در دریای سرخ و خلیج عدن را به هم وصل می کند. در این طرح، تنگه هرمز با توجه به انتقاد ایران از ابتکار ائتلاف دریایی ایالات متحده از مناطق محل ماموریت مستثنی شده است.

در این میان سفارت جمهوری اسلامی ایران در ژاپن در واکنش به تصویب طرح اعزام نیروهای دفاع از خود ژاپن به خاور میانه توییتی نوشت: طرح صلح هرگز ایران (HOPE) بستر بومی و موثر در کاهش تنش در منطقه است. در توییت سفارت ایران در ژاپن آمده است که انتظار می رود کشورهای دوست با حمایت به موقع و عملی از طرح هر مز به وظیفه بین المللی در حفاظت از کشتیرانی عمل نمایند. سفارت جمهوری اسلامی ایران در توکیو افزوده است: حضور نیروهای خارجی در جهت صلح و ثبات و امنیت منطقه از زیایی نمی شود. «کازونو تاکاهاشی» استاد دانشگاه ژاپن روز گذشته (شنبه) در گفت و گو با کیودو، ایالات متحده را مقصر افزایش تنش ها در خاور میانه معرفی کرد و گفت آمریکا توافق هسته ای سال ۲۰۱۵ بین ایران و قدرت های بزرگ را نقض کرده است؛ بنابراین من احساسات سایر کشورها را در کم که آنها نمی خواستند در ائتلاف تحت رهبری ایالات متحده شرکت کنند. در ادامه این وضعیت، بسیاری معتقدند که اعزام نیرو از سوی ژاپن به خاور میانه، ماهیت داخلی دارد. هیدکی اومورا، پروفیسور دانشگاه ریوتسو کیزای ژاپن در گفت و گو با کیودو، می گوید ژاپن در تلاش برای خوشحال کردن ایالات متحده، و همراهی با حزب کمونیست، حزب لیبرال دموکرات به این تصمیم رسید. اومورا معتقد است حزب لیبرال دموکرات که ائتلاف حاکم را با شریک کوچک خود (کومیتو) تشکیل داده است این طرح را نه به دلیل لزوم انجام فعالیت های بررسی و تحقیق یا تجزیه و تحلیل اوضاع امنیتی در منطقه بلکه برای تعادل سیاسی قدرت تنظیم کرد.

خبر

چهار کاندیدای احتمالی جانشینی پادشاه عمان

۶۳ ساله که سال ۲۰۰۴ از پست فرماندهی یگان دریایی این کشور بازنشسته و مشاور شخصی سلطان قابوس شد. تیمور بن اسعد بن طارق ۲۸ ساله پسر پسر عموی سلطان قابوس که پیشگام کاندیداهای هم نسل خود برای رسیدن به تاج پادشاهی عمان است. این اسامی در حالی از سوی گاردین منتشر شده که همچنان وصیتنامه سلطان قابوس محرمانه باقی مانده است.

مساله تعیین جانشین سلطان قابوس، پادشاه عمان به دلیل وخامت شرایط جسمانی او بسیار اهمیت یافته است اما کاندیداهای احتمالی باید طبق اساسنامه این کشور از شرایط خاصی برخوردار باشند. روزنامه گاردین چاپ انگلیس در گزارشی نوشت، کاندیداهای احتمالی برای جانشینی پادشاه عمان باید طبق بند پنج اساسنامه این کشور شرایطی را دارا باشند. عمانی ها مدت ها است اسامی ۴ تن از جمله سه تن از پسر عموهای سلطان قابوس را به عنوان جانشین اعلام کرده اند که عبارتند از: اسعد بن طارق ۶۵ ساله پسر عموی سلطان قابوس و کاندیدایی که پس از انتصاب در مارس ۲۰۱۷ به عنوان معاون نخست وزیر در امور همکاری بین المللی عمان بیشترین شانس را برای انتخاب دارد. هیشم بن طارق، وزیر میراث و فرهنگ عمان، ۶۵ ساله برادر کاندیدی اول که گهگاهی به عنوان فرستاده ویژه سلطان قابوس فعالیت داشته است. شهاب بن طارق

ویکی لیکس: حمله شیمیایی به دوامی سوریه ساختگی بود

گزارش کمیته حقیقت یاب از بایگانی اسناد این سازمان حذف و تمامی آثار مربوط به تحویل، ذخیره و یا هر اثر دیگر آن از بین برود. به دنبال ادعای حمله شیمیایی به منطقه دوما در سال ۲۰۱۸، سه کشور آمریکا، فرانسه و انگلیس، دولت سوریه را متهم به انجام آن کردند و به این بهانه اقدام به حملات موشکی به برخی مناطق سوریه کردند.

وبسایت افشاگر ویکی لیکس با انتشار چهار سند جدید، از ساختگی بودن حمله شیمیایی سال ۲۰۱۸ در شهر دوما سوریه پرده برداشت. به گزارش خبرگزاری رسمی سوریه (سانا)، وبسایت افشاگر ویکی لیکس با انتشار چهار سند جدید فاش کرد، اسناد درز کرده از سازمان منع تسلیحات شیمیایی نشان می دهد که اهالی شهر دوما در حومه دمشق، با گاز کلر مسموم نشده بودند. این وبسایت با انتشار پیمایی در توییت نوشت، چهار سند درز کرده از سازمان منع تسلیحات شیمیایی حاکی از آن است که کارشناسان حقیقت یابی که سال ۲۰۱۸ به منطقه دوما اعزام شدند، استفاده از گاز کلر در این شهر را بعید می دانند. این وبسایت در ادامه آورده است، پیام های رد و بدل شده میان اعضای این سازمان نشان می دهد که یکی از مقامات ارشد سازمان مذکور دستور داده تا بخشی از

خبر

نایب رئیس پارلمان عراق: برهم صالح استعفا نداد است

نایب رئیس پارلمان عراق اعلام کرد، برهم صالح رسماً استعفا خود را تقدیم نکرده است بلکه پیام او خطاب به پارلمان، بیان موضع بوده نه درخواست رسمی برای استعفا. به گزارش روزنامه فرامتنطقه ای القدس العربی، این اظهار نظر بشیر الحداد، به منزله عقب نشینی او از اظهارات روز جمعه اش به رسانه های محلی است که گفته بود، نامه ای که برهم صالح، رئیس جمهوری عراق روز پنجشنبه به پارلمان ارائه کرد به منزله استعفا او بوده و او بعد از یک هفته اگر آن را پس نگیرد، مستعفی قلمداد می شود. الحداد در بیانیه ای تاکید کرد که نامه رئیس جمهوری به ریاست پارلمان عراق بیانیه ای برای بیان مواضع بوده و نه درخواست رسمی برای استعفا. او اضافه کرده آنچه صالح در نامه اش مطرح کرده تفسیر فشارهایی موجود بر او و آمادگی اش برای استعفا به دلیل خفقان سیاسی و عدم توافقی بر سر نامزد نخست وزیر بوده است.

نایب رئیس پارلمان عراق

انفجار انتحاری در سومالی ۹۰ کشته و ده ها زخمی برجای گذاشت

انفجار یک خودروی بمب گذاری شده در موگادیشو، پایتخت سومالی، دست کم ۹۰ کشته و ده ها زخمی برجای گذاشت. خبرگزاری رویترز روز شنبه، هفتم دی، این خبر را گزارش کرده و محل وقوع انفجار را نیز نزدیک یک مرکز ایست بازرسی اعلام کرده است. خبرگزاری فرانسه نیز به نقل از منابع بیمارستانی، شمار مجروحان را بیش از ۷۰ نفر گزارش کرده است. آن طور که وزارت خارجه سومالی اعلام کرده، بیشتر قربانیان این انفجار دانشجویان بوده اند. در میان کشته شدگان، ۱۷ مامور پلیس و چند تبعه خارجی نیز هستند. وزارت خارجه ترکیه مرگ دو مهندس ترک در این انفجار را تایید کرده است. هنوز هیچ گروهی مسئولیت این حمله را به عهده نگرفته است. این مرگبارترین حمله تروریستی در سومالی از سال ۲۰۱۷ تاکنون گزارش شده است. در آن حمله، انفجار یک خودرو در نزدیکی یک تانکر سوخت در حومه موگادیشو، منجر به مرگ حدود ۶۰۰ نفر شد.

